

17-asis PUS LA PIS

Nr. 5, 2009 m. lapkritis

www.bibliotekospazangai.lt

Projekto „Bibliotekos pažangai“
informacinis elektroninis leidinys
viešųjų bibliotekų darbuotojams

Daugiau kaip 1 000 kaimo bibliotekininkų ruošiasi konsultuoti lankytojus interneto klausimais

Prasidėjo kaimo bibliotekininkų kompiuterinio ir internetinio raštingumo mokymai. Jus baigę bibliotekų specialistai prisijungs prie kolegų, jau kurį laiką padedančių gyventojams bibliotekose naudotis internetu, būrio.

Bibliotekininkai mokosi patys ir mokys kitus.

Tikimasi, kad kaip į vandenį įmetas akmuo sukels bangas, taip bibliotekų darbuotojų mokymai sukels nemažus pokyčius visuomenėje, ypač kaime.

Projektas „Bibliotekos pažangai“ iki ateinančių metų gruodžio surengs mokymus maždaug 1 050 kaimo bibliotekininkų darbuotojų. Jiems nereikės toli keliauti, kad galėtų pasisemti žinių – bibliotekininkams sudarytos sąlygos mokytis kuo arčiau

jų gyvenamosios vietos, savivaldybių bibliotekose, kuriose įrengiamos mobiliosios klasės.

Bibliotekų specialistai išklausys dviejų dalių programą, kurios bendra trukmė – 76 akademinės valandos. Baigę pirmąją, ilgesnę dalį, darbuotojai įgis bazinių kompiuterinio raštingumo žinių bei išmoks dirbti su papildoma programine ir technine viešos interneto prieigos įranga. Antroji dalis – tai 22 akademinį valandų

kursai, kuriuose bibliotekininkai supažindinami su naudingais interneto išteklių bei naujausiomis bibliotekų galimybėmis.

Projektas „Bibliotekos pažangai“ skiria ypatingą dėmesį bibliotekų specialistų kvalifikacijos kėlimui – juk atnaujinama bibliotekų techninė bazė, plečiamas paslaugų asortimentas reikalauja ir bibliotekininkų žinių bei įgūdžių, kuriuos būtina nuolat tobulinti.

Internetas skverbiasi į kaimą

Mokymuose įgytas žinias kaimo bibliotekininkai pritaikys dirbdami atsinaujinusiose bibliotekose: baigtas įgyvendinti antrasis projekto „Bibliotekos pažangai“ infrastruktūros diegimo etapas – nuo lapkričio gyventojai gali naudotis įrengta ar atnaujinta interneto prieiga 387 kaimo bibliotekose.

Ir mažieji, ir vyresnieji džiugiai pasitinka naujoves.

Jose įrengta per tūkstantį stacionariųjų kompiuterių vartotojams ir 387 nešiojamieji darbuotojams, o naujos ar atnaujintos interneto prieigos viena po kitos atveriamos lan-

kytojams. Išplėsta ir atnaujinta prieiga išskilmingai atidaryta Kauno rajono savivaldybės viešosios bibliotekos **Ežerėlio filiale**, Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešosios bibliotekos **Sližių kaimo filiale** ir kituose filialuose, kur naujųjų bibliotekų galimybių pristatymas bendruomenėms tapo gražia ir reikšminga švente.

Dar š. m. birželio mėn. interneto ryšiu ir kompiuteriais buvo aprūpintos beveik 200 miestų bibliotekų. Kitamet ir 2011-aisiais kompiuterius ir reikiamą programinę įrangą ketinama įrengti dar apie 300 kaimo bibliotekų.

Gyventojai kompiuterinio raštingumo žinių semiasi iš bibliotekų specialistų

Miesto ir kaimo bibliotekos jau gerą mėnesį kviečia gyventojus ne tik skaityti knygas, bendrauti, naršyti internete, bet ir mokytis.

Daugelyje bibliotekų pradėti rengti kompiuterinio ir internetinio raštingumo mokymai gyventojų grupėms.

Jau ir iki šiol lankytojai prireikus buvo konsultuojami asmeniškai, ir iš viso tokių konsultacijų ar individualių mokymų bibliotekininkai suteikė daugiau kaip 7 tūkst., o bibliotekų interneto prieigos gyventojams patariama nuolat. Tačiau nutarta čia nesustoti – pasitelkę specialiai parengtą mokomąją medžiagą, pritaikydami žinias, kurias įgijo kompiuterinio raštingumo ir suaugusiųjų

mokymo kursuose, vis daugiau bibliotekų imasi mokyti išsitas lankytojų grupes.

Susidomėjimas šia naujove didelis: dar iki oficialiai pakviesdama registruotis mokymuose, Kauno apskrities viešoji biblioteka sulaukė daugiau kaip šimto skambučių. Kaip pastebi organizatoriai, lankytojų turimos žinios ir poreikiai įvairūs – jeigu vieniems reikalingas pradžiamokslis, tai kiti jau domisi konkrečiomis paslaugomis internete ir būdais jomis pasinaudoti. O kad kursai bibliotekose ir įdomūs, ir naudingi, ir smagūs, sutinka visi. Tad projekto „Bibliotekos pažangai“ komanda nuoširdžiausiai dėkoja visiems bibliotekininkams, kurie sukaupė žinias ir patirtį, kuriomis dalijasi tiek su pavieniais lankytojais, tiek ir su jų grupėmis.

Kvalifikaciją kelia mokymo centrų koordinatoriai ir savivaldybių bibliotekų konsultantai

Prabėgus metams nuo pirmųjų mokymų į Lietuvos nacionalinės bibliotekos mokymo centrą vėl kviečiami mokymo centrų koordinatoriai ir savivaldybių bibliotekų konsultantai. Jiems rengiami keturių dienų mokymai, kuriuose bibliotekų specialistai įgis naujų žinių apie darbą su programa

„MS Visio 2007“, mokysis bendrauti naudodamiesi „MS Communicator“ programa, organizuoti konferencijas programa „Live Meeting“, tobulins bendravimo įgūdžius, mokysis rengti ir vykdyti internetines apklausas. Mokymuose dalyvaus 65 bibliotekų specialistai.

Bibliotekininkai mokosi ir nuotoliniu būdu

Kaip rodo tyrimai, bibliotekų darbuotojams vis dar trūksta žinių apie naujausias interneto technologijas. Siekiant šių žinių suteikti, o tuo pačiu – neatitraukti bibliotekininkų nuo kasdienių darbų, parengtas nuotolinio mokymosi kursas „Žiniatinklis 2.0 bibliotekininkams“.

Jau 120 bibliotekininkų buvo pakviesti studijuoti pagal parengtą programą. Mokydamiesi nuotoliniu būdu, bibliotekų darbuotojai prisijungia prie internetinės mokymosi aplinkos, kur susipažįsta su čia paskelbta medžiaga, atlieka užduotis. Besimokantieji gali dalyvauti diskusijų forume, rašyti žinutes dėstytojui ir kolegoms. Studijuoti padeda kurso kuruotojus, kuris ne tik tikrina atliktas užduotis, bet ir padeda iškilus neaiškumams. Baigę studijas bibliotekininkai mokės naudotis popu-

liariausiomis žiniatinklio 2.0 technologijomis, pritaikyti jas asmeniame gyvenime ar siekdami profesinio tobulėjimo, aptarnaudami, skaitytojus.

Patogesnei senjorų pažinčiai su internetu – naujas tinklalapis

Lapkričio 10 d. ypatingai laukiami svečiai bibliotekose buvo vyresniojo amžiaus lankytojai: tądien startavo jiems skirta akcija „Esenjoras.lt“.

Senjorus domino interneto galimybės.

Kaip rodo tyrimai, būtent vyresnieji gyventojai mažiausiai naudojami informacinėmis technologijomis: pavyzdžiui, net devyni iš

dešimties 65-74 m. amžiaus piliečių neturi interneto namuose, beveik tiek pat šio amžiaus senjorų kritiškai vertina savo kompiuteri-

nio raštingumo įgūdžius. Vis dėlto, be šios gyventojų grupės neįsivaizduojamas sėkmingas Lietuvos žinių visuomenės kūrimas.

Taigi viešosios bibliotekos senjorus pakvietė stebėti jiems skirtos tiesioginės transliacijos internetu. Transliacijos dalyviai – etnologė Gražina Kadžytė, TV laidos „Sveikatos ABC“ vedėja Rima Balanaškienė, banko „Swedbank“ asmeninių finansų ekspertė Odeta Čičkauskaitė ir projekto „Bibliotekos pažangai“ vadovas Kęstutis Juškevičius dalijosi patirtimi ir patarimais, kaip garbaus amžiaus žmonėms naudotis internetu kasdieniam gyvenimui palengvinti. Bibliotekininkai ir internetinio susitikimo dalyviai, pakylėti pagyvenusių žmonių klubo „Elena“ atstovų dainų, pakvietė garbaus amžiaus lankytojus dalyvauti akcijoje – susipažinti su interneto teikiamomis galimybėmis, naudotis jomis ir tapti tikrais „elektroniniais senjorais“.

Kad pagyvenusių žmonių pažintis su internetu būtų kuo papras-

tesnė, sukurta speciali akcijos svetainė www.esenjoras.lt. Čia lankytojai gali peržiūrėti mokomuosius filmukus, kuriais paaiškinama, kaip naudotis įvairiais interneto įreikliais. Svetainėje gausu ir įvairių nuorodų į naudingas bei įdomias svetaines. „Esenjoras.lt“ lankytojai čia gali bendrauti, publikuoti skelbimus, sveikinti vieni kitus. Lankytojai taip pat kviečiami dalyvauti konkurse „Tūkstantmečio senjoras“. Jo dalyviams tereikia atsakyti į kelis paprastus klausimus, pademonstruoti savo žinias bei patirtį, o geriausiai atsakiusiems senjorams atiteks ne tik garbingas „Tūkstantmečio senjoro“ titulas, bet ir vertingi prizai, kuriuos įsteigė akcijos rėmėjai – bankas „Swedbank“, bendrovės „TEO“ ir „Pigu.lt“.

Iki gruodžio vidurio truksiančią akciją „Esenjoras.lt“ projektas „Bibliotekos pažangai“ ir jame dalyvaujančios viešosios bibliotekose rengia kartu su Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacija.

Jaunieji kūrėjai nudžiugino išmone

*Tai gyvybė, žmogus, su jausmais ir siela.
Privalom tai gerbti, tausoti kiekvieną.
Neturim teisės žeminti, kankinti.
Kas būtų jei pačiam tektų viską patirti?*

Panašių žodžių svetainėje www.dainazvaigzdei.lt netrūksta. Šimtai Lietuvos vaikų atsiliepė | projekto „Bibliotekos pažangai“, viešųjų bibliotekų ir garsių muzikos atlikėjų kvietimą tarti kūrybišką „ne“ patyčioms ir smurtui prieš vaikus. Jaunieji kūrėjai rinkosi | bibliotekas dalyvauti jiems skirtose popietėse, bendrauti internetu, ir visą spalio mėnesį pasirinktiems atlikėjams kūrė dainų tekstus kovos su patyčiomis, draugiškumo, meilės ir pagarbos vienas kitam tema. Internetas, kuris neretai tampa priemone pykčiui skliti, staiga prisipildė kūrybos. Taip vyko akcija „Sukurk dainą žvaigždei“, kurios metu jaunieji

kūrėjai buvo kviečiami ne tik rašyti dainas, bet ir lankyti bibliotekose vykusiame popietėse ir internetu bendrauti tarpusavyje, tartis su psichologais, dalintis mintimis su akcijoje dalyvaujančiais atlikėjais. Jų – visas žvaigždynas: Saulius Urbonavičius – Samas, Gabriėlius Liaudanskas – Svaras, Marijonas Mikutavičius, Stanislovas Stavickis – Stano, Alanas Chošnau, grupės „Biplan“ ir „Saulės kliošas“. Jau visai netrukus atlikėjai atrinks geriausius jiems dedikuotus dainų tekstus ir pavers juos tikromis dainomis – sukurs vaikų parašytiems žodžiams muziką ir kūrinius įrašys studijoje. Visą lapkritį kviečiame

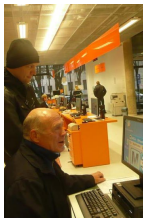

Atlikėjai noriai įsitraukė | akciją.

sekti naujienas www.dainazvaigzdei.lt – ten laukia ir gyvi įspūdžiai iš įrašų studijų, ir vaikų popietės, kuriose dar tikrai vyks įdomių ir naudingų pašnekėsių. O akciją „Sukurk dainą žvaigždei“ vainikuos geriausių vaikų dainų koncertas, kurį rodys Lietuvos televizija.

Atverti kelius jaunosios kartos kū-

rybai be viešųjų bibliotekų specialistų padeda ir akcijos draugai: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, visuomeninė organizacija „Gėlbėkit vaikus“, psichologinės pagalbos tarnyba vaikams ir paaugliams „Vaikų linija“ bei jos kartu su „Nordea Bank Lietuva“ įgyvendinama iniciatyva „Be patyčių“.

Internetas tampa prieinamas visiems.

Tai – programa JAWS, leidžianti kompiuteriu dirbti neregiam. Mėnėtos bibliotekos aprūpintos ir kita programa, MAGic, kuri skirta silpnaregiams ir leidžia padidinti bet kurią ekrano vietą. Visuose kituose „Bibliotekos pažangai“ įrengtuose kompiuteriuose viešose interne-

Internetas prabilo neįgaliesiems

Ne šiaip sau žodį „prabilo“ antraštėje parašėme be jokių kabučių: įgyvendinant projektą „Bibliotekos pažangai“ 65-ose Lietuvos apskričių ir pagrindinėse savivaldybių viešosiose bibliotekose buvo įrengti kompiuteriai su programine įranga, balsu įgarsinančia kiekvieną kompiuteriu atliekamą veiksmą.

to prieigose yra standartinė Windows programa „Magnifier“ („Didintuvas“), skirta silpnai matantiems žmonėms.

Regėjimo sutrikimų turintys gyventojai spalio ir lapkričio mėnesiais rinkosi šiose viešosiose bibliotekose, kad atskleistų naujas jų galimybes ir atvertų dar vienus vartus į informacinių technologijų pasaulį. Žmonėms su negalia surengta akcija „Prakalbink internetą bibliotekoje“, kurios metu akieji ir silpnaregiai dalyvavo virtualiuose susitikimuose ir susipažino su jiems skir-

ta programine įranga bibliotekose bei bendravo neįgaliesiems aktualiomis temomis.

Akcijos „Prakalbink internetą bibliotekoje“ dalyviams surengti keturi tokie susitikimai – tiesioginės transliacijos internetu. Juose kalbėta apie akliesiems ir silpnaregiams skirtą programinę įrangą ir naujas bibliotekų galimybes, apsirūpinimą techninėmis pagalbos priemonėmis, įsidarbinimo galimybes, aptarti sveikatos klausimai. Bibliotekose dalyviai stebėjo transliacijas ir internetu pranešėjams teikė klasi-

mus, į kuriuos čia pat buvo atsakoma. Aktyviausi susitikimų dalyviai sulaukė interneto prekybos centro „Pigu.lt“ siurprizų.

Projekto „Bibliotekos pažangai“ komanda tikisi, kad žmonės su regėjimo sutrikimais lankysis viešosiose bibliotekose ir akcijai pasi- baigus – čia jie gali bet kada pasinaudoti reikiama įranga aprūpintais kompiuteriais, o ypatingų poreikių turintiems lankytojams pasiren- gę padėti darbuotojai, išklausę specialius kursus.

Projektas „Bibliotekos pažangai“ ypatingai dėkoja visiems, padėjusiems įgyvendinti akciją „Prakalbink internetą bibliotekoje“: viešųjų bibliotekų darbuotojams, Lietuvos aklyjų ir silpnaregių sąjungai, Neįgaliųjų reikalų departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos aklyjų bibliotekai, Švietimo ir mokslo ministerijai.

Patarimai internetu sklido iš modernios studijos.

leškančiuosius darbo konsultavo bibliotekose

Šimtai įvairaus amžiaus žmonių rugsėjo viduryje susirinko į viešųjų bibliotekų interneto prieigas dalyvauti akcijoje „leškau darbo“.

Darbo rinkos ir psichologijos specialistai bedarbių siekiantiems įveikti klausytojams teikė vertingus patarimus ir konsultacijas. Vienu metu – šimtams klausytojų, nes susitikimas vyko virtualiai: pranešėjai ir bibliotekos bendravo interneto pagalba. Kadangi lankytojai pranešėjams pateikė šimtus klausimų, ir ne į visus juos spėta atsakyti internetinės transliacijos metu, likę **atsakymai** paskelbti internete, projekto „Bibliotekos pažangai“ svetainėje, kur juos, kartu su transliacijos įrašu, gali peržiūrėti kiekvienas gyventojas.

Tuo akcija „leškau darbo“ nesibaigė. Jos dalyviai buvo pakviesti skelbti savo gyvenimo aprašymus akcijos draugo, internetinio karjeros portalo www.cv.lt svetainėje. Specialia žyma paženklinoti akcijos dalyvių gyvenimo aprašymai suteikia galimybę jų savininkams laimėti paskatinamąsias dovanas. Jau netrukus bus atrinkta 40 laimingųjų, kuriems suteiksime dar daugiau

galimybių lavintis ir didinti patrauklumą darbdaviams: šie dalyviai galės klausytis nuotolinių kursų, kuriuos dovanoja tarptautinė nuotolinio mokymo bendrovė „International Correspondence Course“ ir tarptautinė e-programų ir savarankiško mokymosi kursų kompanija „LearnKey“.

leškan tieji darbo teikė šimtus klausimų.

Viešosioms bibliotekoms patikėtas Europos žinių visuomenės kūrėjų vaidmuo

Daugiau nei 200 dalyvių iš 24 šalių spalio pabaigoje susirinko Briuselyje, kur vyko pirmasis Europos Sąjungos e-įterpties kongresas.

Čia dalyvavo ir atstovai iš Lietuvos: projekto „Bibliotekos pažangai“ vadovas Kęstutis Juškevičius ir poveikio vertinimo koordinatore Ugnė Rutkauskienė, Lietuvos bibliotekinių draugijos pirmininko pavaduotoja Vida Garunkštytė, Kultūros ministerijos Informacinės visuomenės plėtros skyriaus vyriausioji specialistė Ramunė Petuchovaitė, aljanso „Langas į ateitį“ vadovė Loreda Križinauskienė ir Seimo Informacinės visuomenės plėtros komiteto biuro vedėjas Ramūnas Čepaitis. Kongreso dalyviai aptarė naują viešųjų bibliotekų vaidmenį augant skaitmeninei erdvei, iššūkius

ir technologijas bei paslaugas, kurias turėtų plėtoti bibliotekos siekdamos, kad informacinės visuomenės privalumais galėtų pasinaudoti visi gyventojai.

Dvi dienas klaušę pranešimų ir diskutavę įvairiose darbo grupėse, kongreso dalyviai priėjo išvadas, kad e-įterpties skatinimas yra viena pagrindinių šiuolaikinės bibliotekos misijos ašių. Viešosios bibliotekos turi siekti pritraukti visus gyventojus, nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, ir jiems teikti kokybišką informaciją. Bibliotekų siūloma „papildoma vertė“ – neformali, bendrauti ir dalintis skatinanti er-

Kongrese „Technologijos ir dar daugiau viešosiose bibliotekose“ dalyvavo ir Lietuvos delegacija.

dvė bei visą parą prieinamos, įvairią orientuotos paslaugas. Naujus iššūkius sėkmingai pasitiko Skandinavijos, Didžiosios Britanijos ir daugelio kitų valstybių viešosios bibliotekos. Tuo tarpu mūsų šalies atstovai pastebėjo, kad Lietuvai būtina stiprinti kaimo bibliotekas, atliekančias itin svarbų vaidmenį bendruomenių gyvenime. Pripažįstama, kad viešosios bibliotekos ga-

li paskatinti maža internetu besinaudojančius šalies gyventojus susipažinti su informacinių technologijų galimybėmis bei pradėti aktyviai jomis naudotis.

„17-asis puslapis“

Agnietė Kurutytė
Tel. (8 5) 239 85 48
projektas@bibliotekospazanga.lt
www.bibliotekospazanga.lt